

Rigsombudsmanden i Grønland

Samtlige ministerier mv.

Dato: 31. august 2006

J.nr.: 323-0001

Indberetning august 2006

Politiske forhold.

Vælgertilslutning til de politiske partier i Grønland.

Ugeavisen Sermitsiaq offentliggjorde den 4. august 2006 en vælgerundersøgelse, gennemført som telefoninterviews af HS Analyse i juni 2006. Ifølge undersøgelsen ville et valg til Grønlands Landsting nu medføre en stigende vælgertilslutning til Demokraterne og Inuit Ataatigiit og en faldende vælgertilslutning til Siumut, Atassut og Kandidatforbundets Parti, set i forhold til det seneste landstingsvalg i november 2005.

Ændringerne i vælgertilslutningen er relativt beskedne, hvor det største udsving er en fremgang for Demokraterne på 2,2 procentpoint.

Vælgerundersøgelsens resultater ville medføre følgende ændringer i landstingets mandatfordeling:

	nov. 2005	juli 2006	+/-
Siumut	10	9	- 1
Demokraterne	7	8	+ 1
Inuit Ataatigiit	7	8	+ 1
Atassut	6	6	0
Kandidatforbundets Parti	1	0	- 1
	31	31	

De partier, som ifølge vælgerundersøgelser ville opleve en fremgang, udtrykker glæde over vælgerens tillid til partiet. De partier, som ifølge vælgerundersøgelsen ville opleve en tilbagegang, tillægger ikke undersøgelsen betydning.

Initiativ til dannelse af et nyt politisk parti.

To tidligere formænd for fiskernes og fangernes organisation KNAPK, Leif Fontain og Pavia Nielsen, arbejder for at danne et særligt parti for fiskerne og fangerne. De udtaler til KNR's radioavis, at "...partiet skal arbejde for at forbedre fiskernes og fangernes forhold, som ikke er blevet bedre med tiden, men derimod værre."

Ifølge Leif Fontain vil efterårets fiskerimesse i Sisimiut vise, om fisker- og fangerpartiet kan realiseres. Her vil initiativtagerne forsøge at samle deltagere og interesserede til et møde, hvor der skal tages endelig stilling til dannelsen et parti.

Øget samarbejde mellem Grønlands Landsstyre og Færøernes Landsstyre.

I forbindelse med besøg af Lagmand Jóannes Eidesgaard og Landsstyremand for Økonomi og Finanser Bárður Nielsen oplyser Grønlands Hjemmestyre, at parterne har fornyet fiskeriaftalen fra 1997 mellem Grønland og Færøerne. Endvidere indledes der forhandlinger om en frihandelsaftale, som ønskes færdiggjort inden udgangen af 2006.

Grønlands Landsstyre og Færøernes Landsstyre har endvidere besluttet at nedsætte en embedsmandsgruppe, der får til opgave at analysere og konkretisere samarbejdsflader indenfor fiskeri, kultur, uddannelse m.m. Spørgsmålet om etablering af konsulatorordninger i begge lande vil også indgå heri. Udredningsarbejdet forventes igangsat hurtigst muligt med henblik på underskrivelse af en aftale under Landsstyreformandens officielle besøg på Færøerne i juni 2007.

Landstingsformand Jonathan Motzfeldt.

Jeg har orienteret Statsministeriet særskilt om forløbet af Landstingsformand Jonathan Motzfeldts sygdomsforløb i august måned, som følge af en akut lungebetændelse. Jonathan Motzfeldt har nu overstået den kritiske fase i sygdomsforløbet og varetager igen sit hverv som formand for Grønlands Landsting. Sygdomsforløbet og den efterfølgende restitueringsperiode har givet anledning til ændringer af planlagte aktiviteter for landstingets formandskab i august og september måneder 2006. Det vil dog ikke påvirke påbegyndelse og afvikling af den kommende landstingssamling, som indledes den 15. september 2006.

Landstingets Bureau offentliggør dagsorden for landstingets efterårssamling 2006 på Grønlands Hjemmestyres hjemmeside www.nanoq.gl på adressen: http://www.nanoq.gl/Groenlands_Landsting/Landstingssamlinger/Efteraarsamling_2006.aspx

Økonomi og erhverv.

Landsstyrets forslag til landstingsfinanslov for 2007.

Den 8. august 2006 præsenterede landsstyremedlemmet for Finanser og Udenrigsanliggender Josef Motzfeldt landsstyrets forslag til finanslov for 2007 (FFL 2007). Der er indberettet særskilt og uddybende til Statsministeriet om forslaget.

FFL 2007 med tilhørende bemærkninger kan hentes på adressen http://www.nanoq.gl/Nyheder/FFL_2007_sagqummerpoq.aspx.

Stigende aktivitet i mineralefterforskningen.

Foruden et historisk højt niveau i mineralefterforskningen, jf. også min indberetning for juni-juli 2006, oplyser KNR radio, at selskabet True North Gems (<http://www.truenorthgems.com/s/Home.asp>) planlægger en forsøgsvis markedsføring i 2006 af rubiner fra området ved Qeqertarsuatsiaat/Fiskenæsset i Nuuk Kommune, hvor selskabet opererer på grundlag af en efterforsknings-tilladelse.

Selskabet oplyser til KNR, at udvinding af rubiner kan begynde fra 2009 og man vil i de næste to år undersøge om udvindingen kan betale sig. Geolog William Rohtert fra True North Gems vurderer rubinen fra området som en god kvalitet og han er sikker på at forekomsterne kan være en god indtægtskilde for Grønland i mange år.

Uenighed om tildeling af hellefiskekvote.

Grønlands Landsstyre har i juni 2006 fordelt en kvote til fiskeri og forarbejdning af hellefisk ved Vestgrønland, som har afstedkommet debat og kritik. Landsstyret har bl.a. tildelt en kvote på 1.825 tons til et nydannet selskab "Sigguk", hvor det er et krav at fangsten landes og forarbejdes i Aasiaat. Ud over kritik af en lang sagsbehandlingstid forud for kvotens fordeling har der været rejst kritik af, at kvoten er tildelt et nyt selskab, som på tildelingstidspunktet angiveligt ikke kunne opfylde kravene til at råde over en licens.

Debatten om denne kvotetildeling er fortsat hen over sommeren, bl.a. med spørgsmål til landsstyret fra flere landstingsmedlemmer. Det kan forventes, at sagen vil blive bragt op under den kommende landstingssamling samt at der i den forbindelse vil være en debat om kriterier og krav ved tildeling af kvoter og licenser.

Fangst af havpattedyr.

Grønlands Landsstyre meddelte den 8. august 2006, at landsstyret har vedtaget en ny bekendtgørelse om beskyttelse og fangst af hvalros. I forhold til de hidtil

gældende regelsæt oplyser landsstyret, at den nye bekendtgørelse rummer fredning af unger i følgeskab med hunner samt fredning af hvalros på land eller landgangspladser. Endvidere indføres kvoter og licenser til fangst af hvalros og der indføres skærpede krav til fangstmetoder.

Grønlands Landsstyre meddelte den 15. august 2006, at landsstyret har fastsat kvoter for fangst af narhvaler og hvidhvaler for perioden juli 2006 – juli 2007. I tilknytning til kvotefastsættelsen oplyser landsstyret, at man har fastsat højere kvoter end anbefalet i den videnskabelige rådgivning, men at dette skal ses som udtryk for en gradvis reduktion af fangsten til anbefalingerne i den videnskabelige rådgivning.

Den 22. august 2006 meddelte Direktoratet for Fiskeri, Fangst og Landbrug, at der med øjeblikkelig virkning er indført stop for riffelfangst af sildepiskere¹ i Uummannaq Kommune og at allerede udstedte licenser tilbagekaldes.

Direktoratet oplyste i tilknytning hertil, at "...baggrunden for stoppet er fangst af en sejhval mandag den 21. august 2006. Sejhvalen er fredet i Grønland.

Spiselige dele af fangsten skal jf. de almindelige procedurer fordeles til offentlige institutioner i kommunen, såsom alderdomshjem o.lign.

Deltagerne ved den ulovlige fangst vil jf. kriminallovens bestemmelser herom blive politianmeldt for overtrædelse af bekendtgørelsen om fangst af store hvaler."

Arctic Umiaq Line.

I forlængelse af min omtale i tidligere indberetninger af trafikomlægninger i den grønlandske passagertrafik og salg af hjemmestyrevirksomheden Arctic Umiaq Line A/S til private investorer, oplyser Arctic Umiaq Line, at selskabet indstiller alle flyaktiviteter og fremover vil koncentrere sig om passagersejls med rederiets skibe.

Sundhed.

Landsstyremedlem for Sundhed og Miljø Asii Chemnitz Narup meddelte den 21. august 2006, at Sundhedsdirektoratet skal udforme forslag til nye modeller for ledelse af sundhedscentre og sygehuse i Grønland, i form af lokale valgte bestyrelser for sundhedsvæsenet. Forslag til forskellige modeller for lokal medbestemmelse ved bestyrelser skal udarbejdes, så der kan færdiggøres et politisk beslutningsgrundlag i løbet af foråret 2007.

---

¹ Sildepiskere, eller vågehvaler, fanges i Grønland på baggrund af kvoter, fastsat i den internationale hvalfangstkommission IWC. En del af Grønlands kvote nedlægges ved riffelfangst, hvor der anvendes ikke-automatiske våben med en ammunitionskaliber på mindst 7,62 mm.

En delegation, bestående af repræsentanter fra Direktoratet for Sundhed og Forskningscenter Risø, har foretaget en fælles orienteringsrejse i Qaanaaq Kommune samt Pituffik/Thule Air Base, i forlængelse af indgåede aftaler mellem regeringen og landsstyret om opfølgning på en tidligere rapport fra Forskningscenter Risø om radioaktiv forurening ved lokaliteten Narsaarsuk i Qaanaaq Kommune.

Under orienteringsrejsen vil der blive holdt informationsmøder med lokalbefolkningen og lokale myndigheder og interesseorganisationer, ligesom der vil blive foretaget yderligere undersøgelser ved Narsaarsuk.

Grønlands Hjemmestyre oplyser, at det er de grønlandske og danske myndigheders fælles håb, at orienteringsrejsen vil bidrage til dels at informere lokalbefolkningen og videreanalysere Narsaarsuk-området, men også til at lokalbefolkningens stemmer bliver hørt, og til at skabe åbenhed omkring forureningen og dens historik.

Andet.

Ny anstalt for domfældte i Grønland.

En nyopført anstalt for domfældte, placeret i Sisimiut, blev indviet den 1. august 2006. I forbindelse med indvielsen udtalte Landsstyremedlem for Familie og Justitsvæsen Aleqa Hammond bl.a., at "...der i dag er mere end 200 personer, der venter på at afsone deres domme. Af hensyn til retssikkerheden har vi derfor behov for flere anstaltspladser, og med åbningen i dag har vi fået 20 nye pladser. Der er stadig lang vej op til de 200, og til vi får afviklet ventelisten. Dette er blot en begyndelse, som vi kan glæde os over."

Arktisk Station fylder 100 år.

Arktisk Station på Qeqertarsuaq/Disko øen blev grundlagt den 4. august 1906 på initiativ af botanikeren M. Porsild og fyldte således 100 år i år. Arktisk Station hører under Københavns Universitets naturvidenskabelige fakultet. Dagen blev markeret i byen Qeqertarsuaq med flaghejsning, andagt i kirken, kranse- nedlæggelse, kaffemik på Arktisk Station samt en kulturaften i byens idrætshal.

Arktisk Station beskrives som verdens ældste arktiske helårsstation.

Der er udgivet en bog og et frimærke i forbindelse med 100 års jubilæet.

100 året for kunstneren Hans Lynges fødsel.

Det er i 2006 100 år siden, den alsidige grønlandske kunstner og forfatter Hans Lynge blev født. Hans Lynge døde i 1988.

100 året for Hans Lynges fødsel vil blive markeret på forskellig vis. Bl.a. udgiver forlaget Rhodos bogen "Hans Lynges - en grønlandsk kulturpioner", både i en grønlandsk og i en dansk udgave.

Besøg.

Forsvarsminister Søren Gade.

Forsvarsministeren besøgte under sit ophold Grønlands Kommando i Grønnedal samt Station Nord, Mestersvig og Kangerlussuaq i dagene 11. – 16. august 2006, sammen med Landsstyremedlem for Finansier og udenrigsanliggender Josef Motzfeldt.

Fødevarerminister Hans Chr. Schmidt.

Fødevarerministeren besøgte under sit ophold virksomheder og offentlige institutioner flere steder i Sydgrønland samt i Nuuk i dagene 21. – 24. august 2006, sammen med Landsstyremedlem for Fiskeri, Fangst og Landbrug Finn Karlsen.

Under opholdet i Nuuk havde jeg lejlighed til at mødes med fødevarerministeren og orientere om aktuelle samfundspolitiske forhold i Grønland.

Udenrigsminister Per Stig Møller og Miljøminister Connie Hedegaard.

Udenrigsministeren besøgte Nuuk den 22. – 23. august 2006 for møder med repræsentanter for Grønlands Hjemmestyre og sammen med miljøministeren og Landsstyremedlem for Finansier og Udenrigsanliggender Josef Motzfeldt Kangerlussuaq og Ilulissat den 23.-25. august 2006, i forbindelse med besøg af en gruppe senatorer fra USA med John McCain som leder af delegationen.

Under udenrigsministerens ophold i Nuuk havde jeg lejlighed til at deltage i en ekskursion med ministeren og orientere om lokale forhold.

Beskæftigelsesminister Claus Hjort Frederiksen.

Beskæftigelsesministeren besøgte under sit ophold virksomheder og offentlige institutioner i byerne Ilulissat og Nuuk i dagene 28. – 31. august 2006, sammen med Landsstyremedlem for Erhverv, Arbejdsmarked og Erhvervsuddannelser Siverth K. Heilmann.

Under beskæftigelsesministerens besøg har beskæftigelsesministeren og landsstyremedlemmet for erhverv mv. indgået en ny rammeaftale om arbejdsmarkedsforhold, jf. <http://www.bm.dk/sw14218.asp>.

Folketingets retsudvalg og Justitsminister Lene Espersen.

I tilknytning til det opfølgende arbejde på den grønlandske retsvæsen-kommissions betænkning har retsudvalget sammen med justitsministeren besøgt en række steder i Grønland i løbet af ugerne 34 og 35.

EU-parlamentarikere på besøg i Ilulissat og Nuuk.

Foranlediget af en invitation fra Landstingets Formandskab har en gruppe liberale EU-parlamentarikere, kaldet ALDE-gruppen, besøgt Grønland i dagene 28.-31. august 2006. Landstinget oplyser, at gruppen har sat sig som mål at der oprettes en permanent komité i EU-parlamentet om arktiske forhold.

Med venlig hilsen

Søren Hald Møller